

PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin kaliteli ve standartlara uygun olarak serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; perakende işletmelerinin açılış ve faaliyetleri ile denetimlerini, perakende ticaretin düzenlenmesini, bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, belediye ve il özel idareleri ile diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Alışveriş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanlarına sahip, içinde büyük mağaza ve/veya beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer işyerleri bulunan yeri,
- b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- c) Bayi işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin mal ve hizmetlerinin satışı ile satış sonrası hizmetlerine aracılık eden ve kendi adına bağımsız çalışan işletmeyi,
- ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metrekare satış alanına sahip işletmeyi,
- d) Esnaf ve sanatkâr işletmesi: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin (a) bendinde tarif edilen kişilerce işletilen işletmeyi,
- e) Hızlı tüketim malı: Gıda, temizlik ve kişisel bakım ürünlerini,
- f) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Perakende işletmelerin açılış veya faaliyete geçişine ilişkin bu Kanun uyarınca verilen izin doğrultusunda düzenlenen, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda belirtilen belgeyi,
- g) Komisyon: Stratejik ticari planı hazırlamakla görevli ve yetkili komisyonu,
- ğ) Meslek kuruluşu: Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odasının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını,
- h) Mağaza (özel) markalı ürün: Perakende işletmelerin üreterek ya da başkalarına ürettirerek kendi ad veya markasıyla işyerinde sattığı ve bunların fiyat, ambalaj veya tanıtımı üzerinde kontrole sahip olduğu ürün,
- ı) Özel yetkili (franchise) işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin, yönetim ve organizasyon ile dağıtım veya pazarlama teknolojileri gibi konularda bilgi ve desteğini almak suretiyle bu işletmenin mal veya hizmetinin satışı üzerindeki imtiyaz hakkını bedel, bölge ve süre gibi belirli şartlar ve sınırlamalar dâhilinde kullanan bağımsız ticari işletmeyi,
- i) Perakende bilgi sistemi (PERBİS): Perakende işletmelerinin açılış ve faaliyete geçişinde gerekli bütün izin başvurularının tek merkeze yapılmasını ve sonuçlandırılmasını sağlayan elektronik bilgi sistemini,
- j) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme ve perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmesini,

- k) Perakende satış: Perakende işletmelerce nihai tüketiciye yapılan her türlü mal veya hizmet satışını,
- l) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin doğrudan nihai tüketiciye pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,
- m) Satış alanı: Mühürsüran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, otopark, depolama, üretim tesis ve alanları hariç olmak üzere; alışveriş merkezlerinde ortak kullanım alanları dâhil işyerlerinin toplam alanlarını, büyük mağaza ve zincir mağazalarda ise doğrudan satış yapılan veya aracı satıcılara kiralanmış alanları,
- n) Stratejik ticari plan: Bir ilin ticari yapısı, gelir düzeyi, istihdamı, ulaşımı, nüfusu gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel yapılarına ilişkin tespitler esas alınarak ticaret bölgelerinin ve bu bölgeler ile sokak, cadde, mahalle veya ilçe bazında azami fayda sağlayan perakende işletme sayısı ve konusunun belirlendiği planı,
- o) Ticaret bölgesi: Stratejik ticari planda belirlenen ve bir perakende işletmesinin faaliyet göstermesinde azami fayda sağlanması öngörülen bölgeyi,
- ö) Ticari işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi ve özel yetkili işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmesi niteliğinde olmayan diğers ticari işletmeleri,
- p) Üst meslek kuruluşu: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğı (TOBB) ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunu (TESK),
- r) Yetkili makam: İşyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye veya il özel idaresini,
- s) Zincir mağaza: Satış alanı dört yüz metrekarenin altında olan ve hangi ad altında olursa olsun tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı ticaret unvanı veya işletme adı altında bir merkeze bağılı faaliyet gösteren en az on şubesi ya da işletmesi bulunan yahut sayısına bakılmaksızın içlerinden biri büyük mağaza olan işletmeleri,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Stratejik Ticari Plan, Komisyon, İzin, Teşvik ve Destekler

Stratejik ticari plan

MADDE 4 – (1) Stratejik ticari plan il düzeyinde hazırlanır. Planın hazırlanmasında, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin birbirlerine, meskenlere, insan sağlığı bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerler ile yerleşim merkezlerine mesafesi dikkate alınır.

(2) Stratejik ticari plan, komisyonun kararını müteakip en geç yedi iş günü içerisinde ticaret il müdürlüğü veya gerekli durumlarda Bakanlık tarafından PERBİS'e aktarılır ve ilan edilmek suretiyle yürürlüğe konulur.

(3) Komisyon, stratejik ticari planı kendisi hazırlayabileceği gibi yönetmelikle belirlenen nitelikleri haiz kuruluşlar veya üniversitelere de hazırlatabilir. Planın hazırlanmasına, değiştirilmesine, PERBİS'e aktarılmasına ve ilan edilmesine ilişkin giderler ile Komisyonun çalışmasına ve üyeleri ile raportörlerin huzur haklarına ilişkin giderler üst meslek kuruluşlarının bütçesinden her yıl yüzde bir oranına kadar ayrılacak paydan karşılanır.

(4) Stratejik ticari plan, perakende işletmelerine açılış ve faaliyete geçiş izni verilmesi ile bunların faaliyeti sürecinde, alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ile bayi ve özel yetkili işletmeler için bağlayıcı nitelikte; diğers ticari işletme ile esnaf ve sanatkâr işletmeleri için ise tavsiye niteliğindedir. Ancak Bakanlar Kurulu, stratejik ticari planın diğers ticari işletme ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin bir kısmı veya tamamı için bağlayıcı nitelikte olmasına karar vermeye yetkilidir.

(5) Belediyeler, imar planlarını stratejik ticari plana uygun olarak hazırlamak zorundadır.

(6) Stratejik ticari planın hazırlanmasında dikkate alınacak diğers ilkeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Stratejik ticari plan komisyonu

MADDE 5 – (1) Stratejik ticari plan komisyonu; valinin başkanlığında, ticaret il müdürü, belediye başkanı, büyükşehir belediyesi olan yerlerde büyükşehir belediyesi başkanı, defterdar, çevre ve şehircilik il müdürü, ulaştırma, denizcilik ve haberleşme bölge müdürü, çalışma ve sosyal güvenlik il müdürü, kalkınma ajansı yatırım destek ofisi koordinatörü, KOSGEB il müdürü ve TÜİK bölge müdürü, esnaf ve sanatkârlar odaları birliğı yönetim kurulu başkanı, şehir plancıları odası şubesi müdürü ile en fazla üyeye sahip tüketici örgütü başkanı ve ildeki ticaret ve sanayi odaları ile ticaret odalarının kendi aralarından belirleyeceği bir yönetim kurulu başkanının katılımı ile oluşur. Ayrıca, anılan kurum ve kuruluşlardan aynı sayıda yedek üye belirlenir.

(2) Gerçek ve tüzel kişiler, komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin komisyona göndermek zorundadır.

(3) Komisyonun oluşturulması ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İzin ve yetkili makam

MADDE 6 – (1) Perakende işletmeler, yetkili makamın izniyle açılır ve faaliyete geçer. İzin, stratejik ticari plan çerçevesinde, bu Kanun hükümlerine göre verilir.

(2) Perakende işletmelerinin açılış ve faaliyete geçiş izinleri; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye, belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında ise il özel idaresince verilir. Bu izin büyükşehir belediyesi sınırları içinde; alışveriş merkezi, büyük mağaza ve zincir mağaza ile bayi ve özel yetkili işletmeler için büyükşehir belediyesince verilir.

(3) Usulüne uygun izin alınmaksızın işyeri açılmaz ve faaliyette bulunulamaz.

İzin süreci

MADDE 7 – (1) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili makama yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, aynı gün içinde PERBİS'e işlenir. Başvurular, stratejik ticari plan çerçevesinde en geç üç iş günü içinde yetkili makamca değerlendirilir.

(2) Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular, PERBİS üzerinden perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçiş sürecinde yer alan ilgili kurum ve kuruluşlara iletilir. Bu iletimle birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlara da gerekli başvuru yapılmış sayılır.

(3) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından, belirlenen standartlara uygun olarak, perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişi için gerekli olan bilgi ve belgeler PERBİS'e işlenerek yetkili makama iletilir.

(4) Bilgi ve belgeleri tamam olan perakende işletmelere, PERBİS üzerinden izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(5) Perakende işletmenin statüsü, türü, faaliyet konusu ve adresinde değişiklik olması halinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur.

(6) Başvurusu uygun bulunmayanlara, değerlendirme sonucu gerekçeli olarak tebliğ edilir.

Teşvik ve destekler

MADDE 8 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre stratejik ticari planda belirlenen esaslar doğrultusunda açılmayan ve/veya faaliyette bulunmayan perakende işletmeleri, Devlet, mahalli idareler ve diğer kamu tüzel kişileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile kredi ve kefalet kooperatifleri tarafından verilen teşvik ve desteklerden yararlandırılmaz.

(2) Perakende işletmelerinden stratejik ticari planda belirlenen ticaret bölgelerinde açılanlara ve/veya faaliyette bulunanlara, birinci fıkrada belirtilen teşvik ve desteklere ilave destekler sağlanabilir.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından verilecek destekler için Bakanlıkça, birinci fıkrada sayılan diğer kurum ve kuruluşlarca verilecek destekler için ise Bakanlar Kurulunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İlke ve Kurallar

Sözleşmeye bağlılık

MADDE 9 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemleri, mevzuata uygun sözleşmelerle yapılır.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü takdirde, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi ile sözleşmelerin tarafların aleyhine dengesizliğe yol açmayacak ve dürüstlük kuralına uygun olarak yapılmasının sağlanması amacıyla, sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî hususları belirlemeye veya tip sözleşmeler düzenlemeye yetkilidir.

Haksız ticari uygulamalar

MADDE 10 – (1) Perakende işletmelerin kendi arasındaki veya bunlar ile üretici ya da tedarikçiler arasındaki işlemlerde, aldatıcı ve dürüstlük kuralına aykırı davranışlarda veya hukuka aykırı diğer ticari uygulamalarda bulunulamaz.

(2) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 54 ila 63 üncü maddeleri hükümleri uygulanır.

Prim ve bedel talebi

MADDE 11 – (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden yeni mağaza açılışı, tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep edemez.

(2) Sözleşmede belirtilmesi ve ürün talebini doğrudan etkilemesi kaydıyla, büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi ve özel yetkili işletmeler, reklam, anons ve raf tahsisi gibi hizmetlerinden dolayı üretici veya tedarikçiden prim ya da bedel talep edebilir. Ancak bu şekilde talep edilecek meblağın toplamı, ilgili ürünün o işyerinde elde edilen yıllık cirosunun yüzde ikisini geçemez.

Ödeme süresi

MADDE 12 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.

(2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerde, ödeme süresi teslim tarihinden itibaren yirmi günü geçemez.

(3) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 6102 sayılı Kanunun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Mağaza markalı ürün

MADDE 13 – (1) Mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin ad ve markasının yanı sıra üretici veya tedarikçinin ad ve markasına da uygun bir şekilde yer verilir.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda, mağaza markalı ürünlere çeşit veya oran bakımından sınırlama getirebilir.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kampanyalı satışlar

MADDE 14 – (1) İndirimli veya promosyonlu satış kampanyaları, hızlı tüketim malları için her zaman; diğer mal ve hizmetler için ise, bayram günlerinde, özel günlerde, mevsim sonlarında, tasfiye veya işyeri değişikliği durumlarında düzenlenebilir. Diğer mal ve hizmetlere yönelik kampanyalar, azami on beşer gün süreli olabilir.

(2) Satış kampanyaları, mal veya hizmetin fiyatına ve/veya kalitesine ilişkin yanıltıcı nitelikte olamaz.

(3) Ciro, aktif büyüklük veya çalışan sayısı dikkate alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenen perakende işletmeleri, indirimli veya promosyonlu satış kampanyasının başlangıç ve bitiş tarihleri ile kampanyada uygulanacak en düşük ve en yüksek indirim oranlarını en geç kampanyanın ilk günü PERBİS'e bildirmek ve varsa internet sayfasında ilan etmekle yükümlüdür.

(4) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Ortak kullanım alanları

MADDE 15 – (1) Alışveriş merkezleri yapı inşaat alanı içinde, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler ise yapı inşaat alanı veya aynı mahaldeki bir saha içinde 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuata göre yeterli otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Alışveriş merkezlerinde; satış alanı 2500-5000 metrekare arasında olanlar için en az 100 metrekarelik, 5001-10000 metrekare arasında olanlar için en az 150 metrekarelik, 10000 metrekare üzerinde olanlar için ise en az 200 metrekarelik bir alanın sosyo-kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur.

(3) Alışveriş merkezlerinde, tıbbi müdahale ünitesi, ibadethane, bebek bakım odası gibi ortak kullanım alanları oluşturulur. Bu alanların nitelikleri yönetmelikle belirlenir.

Yer ve raf tahsisi

MADDE 16 – (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek

üzere toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin doldurulmaması hâlinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir.

(2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere toplam satış alanının en az yüzde biri oranında yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte birinden fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşunun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

(3) Büyük mağaza ve zincir mağazalar, yöresel ürünlerin satışı amacıyla, satış alanlarının en az yüzde beşine tekabül edecek şekilde raf tahsisi yapmak zorundadır.

(4) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Çalışma saatleri

MADDE 17 – (1) Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek, perakende işletmelerin bir kısmı veya tamamının çalışma saatleri, ilgili meslek kuruluşunun teklifi, yetkili makamın uygun görüşü ve mülki idare amirinin onayıyla belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.

(2) Bakanlığın, üst meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerinin çalışma saatlerini bölge veya ülke düzeyinde belirleme yetkisi saklıdır.

Geri dönüşüm

MADDE 18 – (1) Alışveriş merkezi ile alışveriş merkezi dışında faaliyet gösteren büyük mağaza ve zincir mağazalarda; pil, kâğıt ve cam gibi geri dönüştürülebilir atık malzemeler için geri dönüşüm kutuları bulundurulur.

(2) Perakende işletmelerce, alışveriş sonrası müşteriye verilen file ve poşet gibi taşıma malzemelerinin doğada çözünebilir nitelikte olması gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PERBİS, Şirket ve Konsey

PERBİS

MADDE 19 – (1) PERBİS; perakende işletmelerinin, açılış ve faaliyete geçişinde gerekli bütün izin başvurularının toplanması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde kurulur.

(2) PERBİS, Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde, ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır veya bu kurumlar nezdinde kurulan kayıt sistemleriyle çevrimiçi olarak birbirine bağlanır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Tedarik ve dağıtım şirketleri

MADDE 20 – (1) Esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla Bakanlıkça verilecek izinle anonim şirket şeklinde tedarik ve dağıtım şirketleri kurulabilir.

(2) Bu şirketler, 5362 sayılı Kanuna tabi meslek kuruluşlarınca doğrudan kurulabileceği gibi, bu kuruluşların sermayenin yüzde ellisinden fazlasına sahip olması kaydıyla diğer gerçek ve tüzel kişilerle müştereken de kurulabilir.

(3) Şirketin pay senetleri nama yazılı olarak düzenlenir. Şirket esas sözleşmesinin, ortaklarının ve ortaklık paylarının değişikliği Bakanlık iznine tâbidir.

(4) Bakanlık, bu şirketlerin kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını belirlemeye, esas sözleşmelerini matbu olarak düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya, mevzuata aykırılık olduğu veya kamu menfaatinin korunması gerektiği hallerde uyarmaya, her türlü tedbiri almaya, mahkeme kararıyla yönetimine ve malvarlığına el koymaya ve tasfiyesini istemeye yetkilidir.

Perakendeciler konseyi

MADDE 21 – (1) Perakende ticaretin bu Kanunun amacına uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak, sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak, sorunları tespit etmek, alınacak önlemleri belirlemek ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamak üzere Bakanlığın

koordinatörlüğünde Perakendeciler Konseyi oluşturulur.

(2) Perakendeciler Konseyinin kuruluşuna ve çalışmasına ilişkin giderler, Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(3) Perakendeciler Konseyinin üyeleri, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetkiler, Denetim ve Ceza

Görev ve yetkiler

MADDE 22 – (1) Bakanlık;

a) Perakende sektörünün ve perakende işletmelerinin dengeli bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaya,

b) Bu Kanun kapsamına giren perakende işletmelerini belirlemeye,

c) Perakende ticaretinde uygulanacak davranış kurallarını ve etik ilkelerini belirlemeye ve bu alandaki mesleklerin icrasına yönelik her türlü hususu düzenlemeye,

ç) İstatistikî bilgileri derlemeye ve yayımlamaya,

d) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikleri çıkarmaya,

e) Bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak ikincil düzenlemeler yapmaya, her türlü idari tedbiri almaya, görevli ve yetkilidir.

Denetim

MADDE 23 – (1) Bakanlık, perakende işletmeleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdinde bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü denetimi yapmaya yetkilidir. Bakanlık denetim yetkisini doğrudan kendisi kullanabileceği gibi yetkili makam vasıtasıyla da kullanabilir.

(2) Yetkili makam, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(3) Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanları, bu Kanun kapsamına giren hususlarda; ilgili gerçek ve tüzel kişiler dâhil birinci fıkrada belirtilen kişilerden her türlü bilgi, belge, defter ve diğer kayıtları istemeye, bunları incelemeye ve örneklerini almaya, işlem ve hesapları denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya ve gerek duyulduğunda kolluk kuvvetlerinden yardım talebinde bulunmaya yetkilidir. İlgililer istenilen bilgi, belge, defter ve diğer kayıtlar ile bunların örneklerini eksiksiz ve gerçeğe uygun olarak vermek, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdür.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kişiler, yapılan denetimler sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymak zorundadır.

(5) Denetime ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ceza hükümleri

MADDE 24 – (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında on bin Türk Lirasından yüz bin Türk Lirasına kadar,

b) 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar,

c) 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere yirmi bin Türk Lirası,

ç) 7 nci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen değişikliklerden ötürü işyeri açma ve çalışma ruhsatını yeniletmeyenler hakkında son hesap dönemi cirosunun yüzde onuna kadar,

d) 10 uncu maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında son hesap dönemi cirosunun yüzde onuna kadar,

e) 11 inci, 12 nci, 15 inci ve 16 ncı maddelere, 13 üncü maddenin birinci fıkrası ve 14 üncü maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenler hakkında son hesap dönemi cirosunun yüzde beşine kadar,

f) 17 inci maddeye göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenler hakkında son hesap dönemi cirosunun yüzde beşine kadar,

g) 18 inci maddesine aykırı hareket edenler hakkında bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar,

ğ) 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre belirlenen davranış kuralları ve etik ilkelere aykırı hareket

edenler hakkında son hesap dönemi cirosunun yüzde beşine kadar,

h) 23 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun hareket etmeyenler hakkında bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar,

ı) Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve verilen talimatlara uymayanlar hakkında bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar,

idari para cezası verilir.

(2) 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere birinci fıkranın (c) bendinde öngörülen idari para cezasının yanı sıra işyeri kapatma cezası verilir.

(3) Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen cezalar yetkili makam tarafından, diğer bentlerinde belirtilen idari para cezaları ise Bakanlığın ilgili Genel Müdürlüğünce verilir. Bakanlık, bu yetkisini mülki idare amirlerine devredebilir.

(4) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde, her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.

(5) Bu maddede belirtilen maktu idari para cezaları her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere, o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak uygulanır.

(6) İdari para cezalarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

Değiştirilen hükümler

MADDE 25 – (1) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 86 – Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan tedarik ve dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinden doğan kazançlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

İstisna edilen bu kazançlar üzerinden 94 üncü madde kapsamında tevkifat yapılmaz. Münhasıran bu kazançlar için gelir vergisi mükelleflerince yıllık beyanname verilmaz, bu kazançlar verilecek beyannamelere dâhil edilmez.”

(2) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında geçen “, meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan,” ibaresi “veya o işyerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 3572 sayılı Kanunun; 1 inci maddesindeki “amacı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ticaret,” ibaresi ile 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (ca) alt bendindeki “müesseseler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi ve özel yetkili işletme” ibaresi eklenmiş ve 4 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “düzenlenecek yönetmeliği” ibaresi “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanıp Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelik ile perakende işletmeler için ayrıca stratejik ticari planı” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 5174 sayılı Kanunun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 102 – Odaya kayıt sırasında, ticaret siciline kayıtlı olanlardan 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.”

(5) 5362 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin 1 inci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sicil ve oda tarafından, esnaf ve sanatkârlardan kayıt sırasında 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.”

(6) 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen “Merkezi Sicil Kayıt Sistemini kurmak, işletmek ve bu sistemin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek.” ibaresi kaldırılmış, (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki bentler eklenmiş ve takip eden bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“f) Elektronik ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, bu konuda mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, elektronik ticaretin gelişimine ilişkin çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.”

“g) Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetlerini ilgilendiren hususlarda ilgili Genel Müdürlükle işbirliği içinde hareket etmek suretiyle perakende ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, perakende ticarete ilişkin mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, perakende sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar

yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

ğ) Yurt içi fuar, sergi ve panayirlara yönelik düzenlemeler yapmak.

h) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri diğer kurum ve kuruluşların erişimine açmak.”

(7) 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının c bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(ç) Perakende ticarete ilişkin mevzuat çerçevesinde esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almak.”

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 26 – (1) 3572 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 3572 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde stratejik ticari plan hazırlanır ve PERBİS kurulur.

(2) Stratejik ticari plan hazırlanıncaya ve PERBİS kuruluncaya kadar, perakende işletmelerinin açılış ve faaliyete geçiş işlemleri 3572 sayılı Kanuna ve ikincil mevzuatına göre yürütülür.

(3) Belediyeler, imar planlarını, stratejik ticari planların ilan edilmesini müteakip en geç altı ay içinde bu planlara uyumlu hale getirir.

(4) Perakende işletmelere ait işyeri açma ve çalışma ruhsatındaki bilgiler, PERBİS’in kurulmasından itibaren en geç iki yıl içerisinde PERBİS’e aktarılır.

(5) 15 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında öngörülen ortak kullanım alanları, alışveriş merkezi kapsamına giren yerlerde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde oluşturulur.

(6) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezi kapsamına giren yerlerde boşalan satış alanları 16 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar esnaf ve sanatkâr işletmecilerine öncelik verilmek suretiyle kiralanır.

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezi kapsamına giren yerlerde boşalan satış alanları 16 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiralanır.

(8) 16 ncı maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen raf tahsisi, büyük mağaza ve zincir mağaza kapsamına giren işletmelerde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılır.

(9) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 27 – (1) 18 inci madde bu Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.